

Naturreservatet Rya åsar

Förslag till beslut om naturreservat enligt 7 kap 4 § miljöbalken

Administrativa data

Benämning:	Naturreservatet Rya åsar
Skyddsform:	Naturreservat
Län:	Västra Götaland
Kommun:	Borås
Naturgeografisk region:	Södra Västergötlands sprickdalsområde
Kulturgeografisk region:	Sydsvenska höglandets skogsbygder
Kartblad:	Topografiska kartbladet 07C SV Borås, ekonomiska kartbladen 7205 Borås och 7215 Sjöbo
Fastigheter och ägare:	Se bifogad sakägarförteckning (bilaga 2)
Servitut, nyttjanderätter mm.:	Se bifogad sakägarförteckning (bilaga 2)
Naturvårdsförvaltare:	Borås kommun
Areal:	totalt ca 550 ha, varav skog 482 ha (lövskog 130,5 ha och barrskog 351,5 ha) våtmark 16,5 ha, åker och hagmark 21,5 ha, vattenområde 9 ha, övrigt 21 ha.

Beslut

Kornmunfullmäktige i Borås beslutade den 17 maj 2001

- att det område som avgränsats med streckad linje på upprättad karta 1 skyddas som naturreservat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).
- att reservatets namn skall vara Naturreservatet Rya åsar.
- att med stöd av 3§ förordningen om områdesskydd (1998:1252) fastställa skötselplan, enligt upprättat förslag. Skötselplanens övergripande mål skall gälla utan begränsning i tiden.
- att för att uppnå syftet med reservatet skall angivna föreskrifter gälla med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken (1998:808) samt 3 förordningen om områdesskydd (1998:1252). Vård och förvaltning skall bedrivas i enlighet med upprättad skötselplan.

Syftet med reservatet

- Att tillse och värna om områdets naturmiljöer och hotade arter så att områdets höga naturvärde består och förstärks
- Att bevara och utveckla Rya åsar som rekreationsområde och studieobjekt
- Att återskapa och bevara kulturhistoriskt intressanta miljöer

Föreskrifter

Inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Förutom föreskrifter och förbud enligt andra författningar är det inte tillåtet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi eller yt- och dräneringsförhållanden,
2. spränga, schakta, gräva, dika, rensa befintligt dike, tippa och fylla ut eller på annat sätt påverka ytbilden,
3. anlägga väg eller bro,
4. uppföra ny byggnad eller anläggning,
5. uppföra mast eller torn,
6. anordna upplag, annat än tillfälligt för skötseln av området
7. dra fram ny luft- eller markledning,
8. plantera in för området främmande växter eller djur,
9. avverka, gallra, plantera skog, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen annat än efter de riktlinjer som framgår av fastställd skötselplan,
10. tillföra konstgödsel eller kemiska bekämpningsmedel,
11. genom anordningar ändra vattenståndet i sjöar och vattendrag,
12. bedriva jakt annat än för att begränsa viltstammar som riskerar att bli en påtaglig olägenhet för människor, egendom eller skyddsvärda växt- eller djurpopulationer.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för att genomföra eller upphandla den skötsel som får genomföras enligt fastställd skötselplan.

Ovanstående föreskrifter skall efter erforderliga samråd med kommunen inte utgöra hinder för verksamhet eller anläggning som behövs för totalförsvaret.

Naturvårdsförvaltarens rätt och uppgifter

- B. Föreskrifter enligt 7 kap 6§ miljöbalken samt 3 och 21§§ förordningen (1998: 1252) om områdesskydd gällande förvaltning av reservatet.

Naturvårdsförvaltaren har rätt att:

1. märka ut reservatet,
2. utföra åtgärder enligt fastställd skötselplan.

Naturvårdsförvaltare och förvaltningsuppgifter:

1. Naturvårdsförvaltare för reservatet skall vara Borås kommun.
2. Naturreservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 031522) och Naturvårdsverkets anvisningar.
3. Naturvårdsförvaltningen bedrivs enligt fastställd skötselplan. Skötselplanens övergripande mål och riktlinjer gäller utan begränsningar i tiden. I övrigt skall planen revideras vid behov.
4. Skötselåtgärderna skall dokumenteras av naturvårdsförvaltaren.

Ordningsföreskrifter allmänheten

- C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30§ miljöbalken, om rätten att färdas och vistas reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar är det inte tillåtet att:

1. skada levande eller döda stående eller träd och buskar samt skada vegetationen i övrigt, till exempel genom att gräva upp växter,
2. skada berghällar, block eller klippor
3. göra upp eld på annan än av kommunen särskilt anvisad plats,
4. tälta eller ställa upp husvagn,

5. rida eller cykla utanför stigar och leder.
6. framföra motordrivet fordon,
7. tippa trädgårdsavfall,
8. anbringa skylt, affisch, orienteringskontroll, måltavla eller därmed jämförlig anordning,
9. anordna motortävling, skyttetävling, orienteringstävling eller annan idrottstävling,

Övriga upplysningar angående föreskrifterna

Undantag från föreskrifterna ansöks om hos naturvårdsförvaltaren. Naturvårdsförvaltaren kan med stöd av 7 kap. 7 § och 16 kap. 9 § miljöbalken medge undantag från meddelade föreskrifter.

Skälen för beslutet

Rya åsars stora löv- och barrskogsområde har höga naturvärden. Där finns värdefulla biotoper för ett stort antal sällsynta eller hotade djur- och växtarter. Särskilt betydelsefullt är det stora sammanhängande lövskogsområdet utmed den östra sluttningen.

Den rika, omväxlande naturmiljön och närheten till Borås centrum gör Rya åsar till ett värdefullt område för friluftsliv och rekreation. Områdets storlek, dess vandringsleder, motionsspår, utsiktsplatser, sjöar och skogar och resterna av ett äldre kulturlandskap gör att området som helhet har stora värden för det rörliga friluftslivet och i undervisningen.

Området är relativt opåverkat av bebyggelse och fritt från större exploateringar.

Områdets naturvärden och dess värde som tätortsnära strövområde kan bäst ges ett långsiktigt skydd och möjligheter till utveckling genom att det bevaras som naturreservat. Härigenom tillgodoses miljöbalkens övergripande bestämmelser om att mark, vatten och fysisk miljö i övrigt skall användas så att en ur ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synvinkel långsiktigt god hushållning främjas.

Beredning och intresseprövning

Rya åsar uppmärksammades redan i 1930 och 1950 års generalplaner. I länets naturvårdsplan redovisas Rya åsar som ett område med höga naturvärden, väl värt att göras till naturreservat. I kommunens översiktsplan från 1991 föreslås att Rya åsar avsätts som naturreservat.

Naturreservat enligt naturvårdslagen

Miljöskyddsnämnden fick 1991 i uppdrag av kommunstyrelsen att upprätta ett förslag till naturreservatsbildning på Rya åsar enligt naturvårdslagen. Ett förslag till skötselplan och avgränsning av området togs fram av Naturcentrum AB och bearbetades i en arbetsgrupp med representanter från länsstyrelsen i dåvarande Älvsborgs län, Borås Naturskyddsförening och Borås kommun. Förslaget skickades 1994 på samrådsremiss till sakägare och berörda organisationer och myndigheter. Miljöskyddsnämnden beslutade i juni 1996 att sända det upprättade förslaget till Kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen sände förslaget på förnyat samråd 1997. Under samrådet framfördes bl a synpunkter på reservatets omfattning, utformningen av information, inventerings- och dokumentationsinsatser samt skötseln av området. Två markägare framförde omfattande erinringar mot förslaget. Kommunen har därefter med markägarnas samtycke förvärvat de större markområden som föreslås ingå i reservatet. I huvudsak all mark inom naturreservatet ligger nu på kommunägd mark.

I 1987 års utredning "Projekt Rya åsar" liksom i en motion till kommunfullmäktige och i tidigare remissyttranden om naturreservatet har framförts synpunkter om att den nuvarande

skidbackens läge vid Björbo är olämpligt. Skidbacken ligger insprängd reservatets mest värdefulla och välbesökta del. Den utgör ett störande avbrott i natur- och kulturlandskapet där naturskolan vid Ramshulan skall utgöra centrum. Ett förslag till ersättning för den nuvarande backen finns i sluttningarna ner mot Almenäs (skötselområde 8:4 och 9:5 i reservatet). De ingrepp i naturmiljön som då måste göras skulle kunna kompenseras genom att den nuvarande backen, som idag ligger utanför reservatet, på lämpligt sätt återförs till naturmark för att därefter ingå i reservatet. Om man i framtiden finner skäl att flytta den nuvarande skidbacken och i samband med det ändra reservatets gränser får detta prövas i särskild ordning. Ett sådant beslut skall föregås av en miljökonsekvensbeskrivning.

Kommunstyrelsen konstaterar att drygt tre år har gått sedan det senaste samrådet, två större fastigheter har fått ny fastighetsägare, skötselplanen har utvecklats och området har delvis givits en ny avgränsning. Dessutom har ny lagstiftning tillkommit som ersättning för naturvårdslagen. Naturreservat bildas enligt gällande lagstiftning med stöd av miljöbalken. Kommunstyrelsen beslutade därför den 5 februari 2001 att avbryta arbetet med att bilda naturreservat enligt naturvårdslagen. Ärendet avslutades.

Naturreservat enligt miljöbalken

Kommunstyrelsen beslutade den 5 februari 2001 att påbörja ett nytt ärende enligt miljöbalken och sända förslag till beslut och skötselplan för Naturreservatet Rya åsar med föreläggande om yttrande till innehavare av särskild rätt till marken samt på remiss till övriga. Viss omarbetning har gjorts av beslut och skötselplan. Syftet har främst varit att förenkla och förtydliga innehåll och målsättningar samt att uppdatera inaktuella uppgifter.

Vid inrättande av naturreservat skall en avvägning göras mellan olika intressen enligt hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken och enligt kommunens översiktsplan och fördjupning av översiktsplan. Inga intressen finns enligt 4 kap. MB.

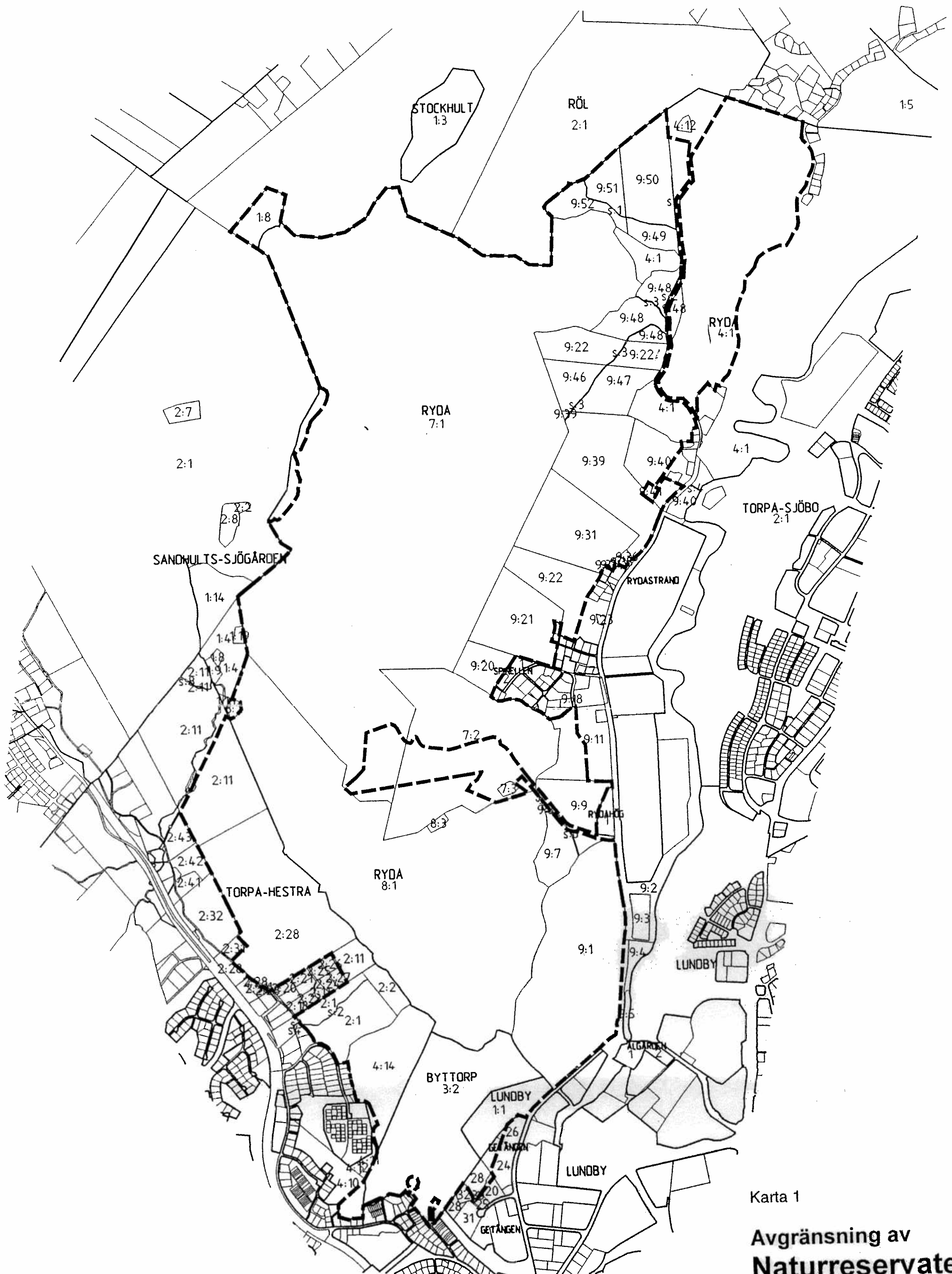
Parkmarken i detaljplanen för Hestra klint berörs av reservatsbildningen. Reservatsbestämmelserna innebär dock ingen konflikt med detaljplanen.

För ärendet ansvarigt kommunalråd är Björn Wahllöf.

KOMMUNSTYRELSEN

Ulf Sjösten
kommunstyrelsens ordförande

Jörgen Rylander
planeringschef

Karta 1

Avgränsning av Naturreservatet Rya åsar

Teckenförklaring
 — = gräns för naturreservatet

Skala 1:15 000
 Kommunstyrelsen, februari 2001